

17de Aarg.

1886.

32te Bind.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift

for

nyttig og underholdende Læsning.

Udgivet af R. Thronsen.

15de Juli. — 13de Hefte.

Decorah, Iowa.

Vaa Udgiverens Forlag.

Trykt i den Norske Synodes Bogtrykkeri.

Entered at the P.-O. at Decorah as 2nd class postal matter.

„For Hjemmet“

udkommer med to Aft i Omflag to Gange om Maanedn (15de og 30te) og koster \$2.00 (til Norge og Danmark \$2.25) om Aaret i Forstnd. Klubber paa 6 betalte Exemplarer faa det 7de frit.

Adresse: K. Thronsdn, Box 1014, Decorah, Iowa.

Decorah Institut.

Anden Etage i den nye Bygning vil benyttes til Klasseværelse af J. C. Garland, Lærer i Engelsk for Viderekomne. Første Etage vil optages af A. W. Rich, Lærer i Forretnings-Institutet. J. Breckenridge vil fremdeles undervise i Engelsk og Undervisningslære.

J Løbet af September vil Kost kunne erholdes for \$1.45 om Ugen, for Piger \$1.35.

JAS. ALEX. LEONARD.

Wholesale and Retail Dealer in

*School and Miscellaneous Books, Blank Books, Stationery, &c.,
Wall Papers and Curtains, Wrapping Paper and Paper
Bags, Twine &c., Artists Materials and Fancy Goods.*

JAS. ALEX. LEONARD, DECORAH, IOWA.

Meneely & Company, West Troy, N. Y.,

Klokker. Fordelagtigt bekendt blandt Almenheden siden 1826. Kirke-, Kapel-, Skole-, Brandalarm og andre Klokker; ogsaa forskjellige Slags Klokkespil.

F. J. O. Gremm.

følger

**Pianoer, Orgler, Violin-Strengc, Sy-Maskiner,
Olie, Naale etc.**

af bedste og billigste Slags, saa billigt, som det kan sælges.

Se ind til ham, førend De afflutter Hand med nogen Anden.

Pianoer og Orgler stemmes, og Arbeidet garanteres.

Office i det gamle Post-Office ligeoverfor St. Cloud Hotel.

1 h

DECORAH, IOWA.

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

17de Aarg. }

15de Juli 1886.

} 13de Hefte.

Skolelæreren og hans Søn.*)

En Fortælling fra Trediveaarskrigen af R. H. Caspari.

Oversat efter Originalens femte Oplag af R. Thronsdjen.

Udbortes Verden er saa fager,
Den smiler tidt som Morgenrøden;
Men tænt, min Sjæl, det Skin bedrager,
Dag Skjønhedsdækket lurur Døden.

Walthar von der Vogelweide.

Hver Kristen i Manden har Værten og Livet,
Stjont Solen det Ydre har bleget og brændt;
Hvad Himlens Konge hver Enkelt har givet
Er ene ham selv og hans Frelser bekjendt.

Chr. Fr. Richter.

Fortale.

Hvad vore nutildags i Tabel-Form affattede Kirkebøger vel aldrig ville kunne yde Noget af vore Efterkommere, det have vore gamle Kirkebøger (Ministerialbøger) allerede ofte ydet mig — nemlig at kunne kaste et velgjørende Blik ind i deres Tids kirkelige Menighedsliv.

*) Nærværende Fortælling blev i 1869 udgivet af Hr. John Anderson og Undertegnede i Forening. Jeg har senere kjøbt af Hr. Anderson hans Del i Forlagsretten; derfor kan jeg ogsaa indtage Fortællingen i „For Hjemmet“. Der vil nu blive taget særskilte Aftryk af den, og man haaber at kunne levere den i Bogform til en billigere Pris, end vi saa os istand til at levere den for, da det første Oplag udkom. Jeg har nu paany gjenmættet dette Arbejde og foretaget en og anden Forandring, som det vel ikke er nødvendigt nærmere at paapege. Forlagsretten reserveres.

R. Thronsdjen.

I mit tidligere Bald Sommerhausen har jeg ofte med sand Ophøggelse gennemlæst den Kirkebog, som under Tredivaarstrigen fortælles af den gamle Skolelærer Udalricus Gast, der pleiede at ledsage sine Antegnelser med allehaande historiske eller andre af et varmt, ensfoldigt, gennemfriskeligt Hjerte udstømmende Bemærkninger. Jeg har derved faaet denne Mand saare kjær, og ligesom jeg af hans rigelige Bemærkninger søgte rigtigt at opfatte hans indre Ansuellesmaade, saa har jeg ogsaa af hans Antegnelser søgt at sammenstille hans Livshistorie, idet jeg ogsaa under dette Arbejde benyttede et forefundet Brev fra ham, nogle Familiepapirer, et gammelt Exemplar af det Nye Testamente og (saavidt Stedets Historie griber ind i hans Liv) en meget interessant skreven Tidshistorie (Chronik), omhandlende det adelige Hus Limpurg, til hvis Besiddelser Sommerhausen hørte, dette sidste Manuskript er mig godhedsfuldt meddelt af den høiædle Greve, Hr. Ludvig von Rechten.

Jeg har anseet det for henstigtsmæssigt at lægge min Fortælling i den gamle Skolelærers egen Mund; dog vil den skarpsindige Læser let udfinde, hvor han virkelig taler, og hvor det kun er mig, som lader ham tale, da jeg ogsaa med Hensyn til Stilen mindre har lagt an paa med Nøiagtighed at efterligne det forældede Sprog end paa at undgaa den nyere Tids ligefrem forstyrrende Stilart.

Hermed ønsker jeg Bogen en gunstig Læser og Guds Velsignelse.

Eschau ved Aichaffenburg, den 30te Mai 1851.

Forfatteren.

Forste Kapitel.

Forfatterens Stand og Herkomst.

Bistnok er Gudsfrøgt med Nøisomhed
en stor Binding. 1 Tim. 6, 6.

Ege fra de ældste Tider har man seet, at mærkværdige Mænd nu og da have egenhændigen nedskrevet deres Levnetsløb og i en Bog overleveret det til Efterverdenen. Der er vel mange af mine Læsere, som paa Stolen have læst Julius Cæsars Kommentarer eller hjemme om Vinterasternerne fornøiet sig med den mandhaftige Ridder Gøtz af Berlichingens Levnetsbeskrivelse og derved hos sig selv tænkt over, hvorledes dog saadanne Mænd ere uskadt komne ud af saa mangen stor Nød og Fare og ere kronede med Hæder og Ære.

Saadan en Læser vil vel neppe kunne bære sig for at smile over, at ogsaa jeg, Udalricus Gast af Sommerhausen i Landskabet Franken, har foretaget mig med Guds Hjælp at optegne, hvad der i disse sidste, færgelige Tider har tilbraget sig med mig. Thi en Cæsar er jeg jo ikke og heller ingen Ridder, men kun en ringe Skolelærer, der nu i over fyrgetyve

Nar Dag for Dag har simpelt hen undervist den kjære Ungdom i Guds Ord, og tør jeg end haabe, at mit besværlige Arbeide ikke har været for-gjæves, saa ved jeg uværdige Tjener dog ret vel, at ikke den, som planter og vander, er Noget, men kun Han, som giver Bærten. Derimod kan jeg, kjære Læser, ogsaa fortælle om Undere fra den Gud, som hjælper og den Herre Herre, som frelser fra Døden, og efterdi det er et ligesaa stort Verk, at han horer den Armes og Forladtes Suk, som at han forer de Vældiges Vogne og Heste til Seier, og fordi Faderen i Himmelen ikke blot horer paa den stolte Svanes Sang, naar den i sin Dødsstund istemmer den blandt Sivvørene ved Svøns Bred, men ogsaa værdiges at høre Ravnens Skrig fra dens ensomme Rede og ei heller foragter Spurvens Stemme: saa vil jeg heller ikke blive tilbage med min Lovsang, og saaledes lyder den:

SOLI DEO GLORIA!

Gud alene Æren! Et Livsløb, som henstrider efter det Sprog: „Giv mig ikke Armod eller Rigdom“, og hvori der ikke forekommer nogen store Lykkesomvælinger enten af glædelig eller bedrøvelig Natur, er visselig meget at takke Gud for; dog lader sig ikke derom meget fortælle. I ni og femti Aar har ogsaa jeg vandret min Vej lig mange tusinde Andre; da først begyndte Gud at lede mig paa særegne Veie. Derfor om hine ni og femti Aar her kun nogle faa Ord til bedre Forstaaelse af det Efterfølgende.

Min nu i Herren hensovende Fader Paulus Gast var af Haandverf en Skrædder og boede hist over i Winterhausen. Min Moder har jeg ikke kjendt; thi da hun havde sødt mig til denne Verdens Lys, kunde hun endnu kun give mig sin Velsignelse og anbefale mig til min Fader, og derpaa kaldte Gud hende hjem til sit himmelske Rige til at samles med mine tre ældre, forudgangne Søskende. Da jeg var min Faders eneste Barn, mente han, at jeg burde have et bedre Lærebød end han selv og bestemte mig til Skolelærer. Da lærte jeg nu først grundigt Læsning, Skrivning og Regning hos Præceptoren Holberg og derefter Latin hos den nu salig afdøde Sognepræst Burkhardus Tüngersheim; saa kom jeg igjen tilbage til den gamle Præceptor forat blive ovet i at holde Skole og undervise, og endelig blev jeg efter vel bestaaet Examen, af Raadet i Sommerhausen betroet en Skolelærers Embede.

Ved denne Leilighed var der mange Menneſter, som glædede sig med mig, men dog i særdeleshed to, nemlig først min Fader og dernæst Margaretha Spätzin, som jeg nu kunde give min Haand for Guds Alter — mit Hjerte havde hun allerede i ti Aar eiet. — Nu er hun ogsaa hjemme hos Herren og bærer Festklædningen og har Palmegrene i Hænderne, medens jeg gamle, forladte Mand endnu maa bære Hverdagsdragten og med vaade Dine se op didhen, hvor hun tilligemed alle vore Børn stuer Herren Ansigt til Ansigt.

Det var i Aaret 1610, netop paa min 37te Fødselsdag, at vi flyttede ind i min nye Bolig i Sommerhausen, hvor Borgerstabet havde ladet indrette for mig et smukt og bekvemt Hus og en liden Have.

Den lille Stad Sommerhausen ligger i det frugtbare Landstrib Fran-
 ten. I sit Vaaben fører den med Kette en Sol, som skinner paa en Vin-
 drue. Thi af Brodloren kan kun Lidet dyrkes i dens Omegn, derimod har
 den mange frugtbare Vinbjerg, og det er et sjønt Syn, naar Vinbjergene
 ere grønne, og Husene og Murene med deres mange Taarne ligge i deres
 Lø ligesom under Herrens Velsignelse. Ogsaa en anseelig Strom flyder
 forbi dens Mure, nemlig *Main*, der kommer ned fra Bayreuther-Kredsen
 og her paa dette Sted danner Grændsen mellem Sommerhausen og Winter-
 hausen. — Gud velsigne dig, du kjære lille Stad, indtil Born og Borne-
 børn! Her har jeg i den tidlige Morgenstund gladelig og med godt Haab
 begyndt mit Dagverk, her har jeg baaret Dagens Byrde og Hæde, her vil
 jeg, om saa er Guds Vilje, ogsaa høre den ellerske Time sla, og, naar Vin-
 gaardens Herre kalder til Hvile, gaa hen forat modtage min Penning.
 Det give Gud!

Andet Kapitel.

S ø n n e n.

Se, Børn ere Herrens Aro, Livjens
 Frugt er en Løn. Psalm. 127, 3.

Den 12te Oktober 1613, Klokken 3 om Morgen, blev vor første
 Søn født. Det var paa en kold, stormfuld Høstdag, og dog, da jeg saa ud
 i den sorte, flyvende Morgenst, havde jeg nok af Solskin i mit Hjerte.
 Da jeg stod ved min Margarethas Seng og for første Gang holdt den
 lille Dreng paa Armene, folte jeg mig tilmode, som om den naadige Gud
 nu havde slynget alle sin Kjærligheds Vaand omkring os, og jeg sagde med
 Jacob: "Herre, jeg er ringere end al den Barmhertighed og al den Tro-
 fasthed, som du har bevist imod mig." Ved den hellige Daab stod Bageren
 Valentin Drplich Fadder til ham og gav ham Navnet Valentin.
 Paa Hjemveien fra Kirken forsømte jeg ikke at anraabe Gud for ham, at
 han vilde gjøre ham til en ret, kristelig "*Valentinus*", en Helt, stærk og
 stridbar mod denne Verden og mod alle sin Saligheds Fiender.

Saavidt som det er et blidt og svagt Menneſte muligt, har jeg opdraget
 Drengen i Lygt og Herrens Formaning. I detmindste har jeg redelig
 villet det, og min Hustru, der i sit Hjertes Enfoldighed ofte vidste Raad,
 hvor jeg intet vidste, stod mig heri trostigen bi. Vi mente, at det er ikke
 for Intet, at Herren har sagt: "De, som tidlig søge mig, skulle finde
 mig." Et ungt Barns Hjerte er som blødt Vox, hvori den Herres Kristi
 elskelige og ophøiede Villende lettelig lader sig indpræge. Senerehen kan saa-
 dant ikke mere ske, — eller, der behøves haardere Lidelser og Prøvelser til
 igjen at gjøre Hjertet blødt.

Ved hans sjette Aar tog jeg ham med i Skolen, og allerede efter et Aars Forløb kunde han med høi og tydelig Udtale bede Morgen- og Aften- signelsen, og det var os en hjertelig Glæde at høre paa ham: han frem- sagde dem just i den Tone, hvormed Præsten, Hr. Theodoricus, pleiede at prædike. Blandt den lille Stads Ungdom fik han en stor Anseelse, efter- haanden som han voxede til; thi han var meget forstandig og modig, og derhos havde dog Alle ham kjær som en god Kamerat, da han havde et fjærligt Sind og var tjenstvillig mod Enhver. Og det ved du jo, kjære Læser, at ligesom man foretrækker den Vin, der baade er stærk og sød, saa- ledes elsker man ogsaa mest de Mennesker, som paa en Gang baade er be- hjertede og tillige milde, tapre og dog til samme Tid havde et blødt og elskeligt Gemnt. Endnu da han selv ikke var mere end ti Aar gammel, reddede han Bartzshusholderens lille Søn med stor Livsfare fra at blive sønderraadt af de ustyrlige Heste, just da den svære Lastvogns Hjul ogsaa var i Begreb med at rulle over ham og knuse hans Hoved, og forærede ham derpaa sit lille Messing-Blinduhr, da den Lille ikke vilde høre op at græde, og gif saa derfra, som om slet Intet var hændt; og i det haarde Dyrtds-Aar 1622, da den bedrøvelige Krig ganske havde udtæret os, delte han mangen Dag sit Stykke Brød, som tidt og ofte saldt tyndt nok, efterdi Moden allerede dengang var meget stor, med de stakkels Nabobørn, der under Stolebænkene sammensankede de Brødsnuler, som rigere Folks Børn her og der havde ladet falde.

Jøvrigt skulde vi ikke glemme, at saadanne Fortrin som et mildt Gemnt, et tappert Hjerter, et freidigt Mod og en venlig Tale jo kun ere Naturgaver, som endnu ikke paa langt nær gjøre Barnet stiftet for Guds Rige, endssjønt de alligene ere ædle og gode Gaver og pryde det for Menne- skene. Hvorhen kom Absalon med sin huldrige Tale? Hvorhen Saul med sit høihjertede Væsen? — Til et gruelt Fald! Et Menneske med saa- danne Egenstaber er ligesom et Skib, der begynder sin Fart, udrustet med mange Seil. Kommer det under den rette Seilvind, gjør det et herligt Løb til Havnen; men dersom en ond Vind farer det i Seilene, lider det desto snarere Skibbrud. Men den rette Seilvind er Herrens Aand. Dette skulde jeg visseelig have kunnet vide; men hvo er den Fader, som ikke føler sig smigret ved, at alle Mennesker rose og prise hans Barn som elsk- værdigt?

Anno 1626, paa den hellige Pintsefest, gif min kjære Valentin første Gang til Guds Bord. Paa denne Dags Morgen laa vi alle paa Knæ med hverandre og bad, at den barmhjertige Gud vilde smykke hans Sjæl med et bødferdigt Sind og en freidig Tro, — men hans Moder overtog derpaa at smykke hans Legeme: Hun delte hans Haar og fjæmmede det omhyggeligt til begge Sider; iførte ham den nye sorte Klædning og gav ham i Haanden en skjøn Rosmarin, som hun allerede i Aar og Dag til den Hensigt havde opelsket. Da mine yngre Børn — hvoraf jeg havde

faaet tre, nemlig to Døtre og en liden Søn — saa deres Broder saa herligt smykket, lagde de i Stilhed Hænderne sammen og turde kun ksee hen til ham paa Afstand, som om han ikke kunde være deres Ege. Men Valentin bad endnu engang sine Forældre og alle sine Søstende om Tilgivelse for Alt, hvad han monne have gjort dem imod; derpaa gif han i Følget med de andre unge Altergjæster til Guds Hus.

Der var dette Aar netop tolv af dem, som skulde holde sin forste Altergang. Da jeg saa dem træde tilbage fra Alteret, hvor de parvis havde modtaget Sakramentet, kunde jeg ikke undertrykke en dyb Bemod. I Gangene mellem Kirkestolene stode de keiserlige Krigssfolk, som i den foregaaende Age havde taget Kvarter i den lille Stad, Mand ved Mand, og disse trodsige Geseller med Jernharnisser og vildtudseende, lange Knebelstærter stillede ret levende for os den jernhaarde Tid, som den bedrøvelige Religionskrig allerede i otte Aar havde ført over os.

Som jeg nu betragtede den lille andægtige Børnestare, der sagtelig knoeede sig frem gennem den vilde Hob, følte jeg ret tydeligt, hvor sandt vor Pastor, Theodoricus, havde talt, da han holdt sin Formaningstale til Madverds-Børnene over det Skriftsprog: "Se, jeg sender Eder som Faar midt iblandt Ulve". — Ogsaa blandt de Tolv, som Herren udvalgte sig, var der jo en Judas, og nu, i denne Bedrøvelsernes Tid, da Krigen med sin Jernfod tramper hen over Herrens Græsgange — o, hvor mangt et Faar vil der ikke være, som forlader Hyrden og bliver Ulven til Nov! Hvad hjælper det, at i nærværende Dieblis en from Nørelse bevæger disse Børns og din Søns Hjerter — ville de ogsaa have Olje i sine Lamper? Hvor mangen stjern Stjerne, der opgaar paa Himlens Firmament, har ikke vist sig at være et bedrageligt Stjernerstud, som falder og udslukkes i Nat og Mørke!

Saaledes vedblev jeg at tænke, indtil jeg blev ganske modfalden; men da begyndte jeg at bede: "Herre Jesu, Du dine Faars Overhyrde, tag denne arme lille Flok, og ogsaa min Valentin, under din Hyrdestav. Før dem saaledes, som det Dig behager — i det Høie eller i det Dybe, gennem den grønne Græsgang eller gennem den mørke Dal — kun før dem saa, at intet af dem forvildes fra Dig. Bring det Forvildede tilbage, for at denne lille Flok kan blive lagt til den store Hjord, som Du deroppe vogter og leder til den levende Brønd. Amen!"

Han har ogsaa gjort det, — Ham være Ære fra Ewiged til Ewighed!

Tredie Kapitel.

Valentin lærer et Haandverk.

Hør, hør, i Verden bruser saa vild en Melodi,
 Et Fred, ei Ro, ei Lykke nu mere bor deri!
 Alt siden de sprængte indad vore Porte
 Med Spore og Hjelm og med staalringet Skjorte,
 Er Frugten af Sød og af Arbeid' fast borte.

Gammel engelst' Vise.

En Tidlang havde det været os en Opgave at bestemme, hvad vor Søn skulde blive, — dog være vi endelig blevene enige derom. Vistnok havde min Kone allerede ved Drengens Fødsel frydet sig ved den Tante, som hun sagde, at ofre sin Førstefødte til Herrens Tjeneste og haabede endnu at opleve den Dag, da han skulde betræde Prædikestolen og opbygge Menigheden, men — M e n n e s k e t s p a a r , o g G u d r a a ' r .

Provelsens og Hjemførelsens Tider vare imidlertid komne over den evangeliske Kirke, og ogsaa hos os i den limburgske Egn saa det allerede ud, som om Evangeliets Ujæstige, efter at dens Uds havde brændt klart i hundrede Aar, atter skulde stødes bort fra sit Stæde. I Markt-Einersheim, Bössenheim og Hellmizheim havde Domkapitlet i Würzburg tilstængt de evangeliske Kirker, og Sjælesørgerne havde maattet flygte ud til Speckseld, hvor de hver Sondag forsamlede sine Menigheder under store Ansættelser og formanede dem til for Guds Skyld at taale al den Uret, man tilføiede dem, men derhos at forblive standhaftige i den sande Tro. Saadanne Formaninger vare ogsaa fornødne, fordi Kirkegjængerne tidt og ofte bleve opfangede og mishandlede af omstreifende Krigsfolk, ja endog kastede i Fængsel i Taarnet i Sphosen, indtil de løste sig ud med store Pengemulktter.

I saadanne Tider skulle kan de føre Hyrde-Embedet, for hvilke det staar klart, at Gud dertil har kaldet dem. Thi dette er Tider, i hvilke Ulven kommer. Ve da den Hjord, over hvilken der er sat en Leiesvend — og ve Leiesvenden! — Noget bestemt Fingerpeg om, at Gud vilde bruge vor Valentin i sit Winbjerg, havde vi ikke seet; vi besluttede derfor kort og godt at sætte ham til et Haandverk.

Foragter du Haandverksstanden, kjære Læser? — Vist ikke! Hvem Anden har vel saaledes lige for Dinene Alt, hvad den gode Gud har ladet ham bringe istand, som Haandverkeren? Hvem kan ved Fyrabends-Tid med saa fuld Visshed, som han, sige: "Mit Dagverk er gjort, og jeg har ikke begyndt Noget forkert og ikke forsømt Noget, som jeg skulde gjøre?" Tre Stykker hører der til en god Haandverksmand: Et sundt Legeme, en duelig Haand og et kristeligt Sind, — at En kan gjøre sit Arbeide i Troen, saa at det, enten det er stort eller ringe, dog ogsaa kan se Gud til Gode og Lov. Hvor du finder disse tre Stykker forenede hos en Haandverksmand, der kan du tro mig, kjære Læser, at du ogsaa har fundet et lykkeligt Menneske!

Da altfaa min Søn var fjorten Aar gammel, gif jeg med ham til Bageren Valentin Drplich, forat han kunde tage denne sin Gudsføn (min Søn) i Lære. Hans Mening var vistnok den, at Drengen saa ham noget for fin og fornem ud til saadant, og at det mangen Gang havde forekommet ham, at saa liden han end var, saa stod dog hans Hu til større Ting, og han troede, at Drengen ikke vilde finde sig tilrette i Haandverket; men jeg svarede ham: „Just imod de hoitflyvende og forfængelige Tanter har Gud, Herren, givet Budet: „J dit Ansigts Sved skal du ede dit Brød!“ — Tag J kun Drengen, og vær ham en Mester og en Tugtemester; for det Dvrige vil vi lade Gud sørge.“ — Dermed var han endelig tilfreds, og vi bleve endnu kun enige om, at han kun om Dagen skulde være over hos Bageren, men Aftenen og Natten skulde han tilbringe hjemme hos os; thi det faderlige Hus's Luft kan intet Barn undvære, naar det skal trives; — „J Faderens Stygge,“ pleier man at sige, „bliver Sønnen stor.“

Saaledes skede det da. Førend jeg gif til Laarnet for at ringe Morgensignalet Kloffen fire, traadte jeg hver Morgen ind i hans lille Kammer, vækkede ham og sendte ham til hans Mester og glædede mig hjerteligt, naar jeg mangen Gang i den tidlige Morgenstund stod useet paa Gaden og gjennem Mesterens Vindu saa ham ivrigt bestjæftiget med sit Arbeide, medens endnu Alt rundt omkring laa i dyb Søvn, og kun den ensformige Bladstøfen af Vandposten foran Raadhuset hørtes gjennem den dybe Stillehed. Hans Gudsfader, der ingen Børn havde, elskede ham som en Søn. Han læste Mesteren og hans Hustru ud af Dinene, hvad de ønskede, og var saa ivrig og dygtig i sit Haandverk, at den gamle Mester begyndte at tage sig det mageligt og næsten gav ham hele Forretningen i Hænderne. Hvorledes det imidlertid gif til, at jeg selv — omendstjont Mesteren efter et Aars Forløb endnu havde Drengen lige kjær — dog mangen Gang ikke uden Sorg maatte tænke paa Ordspøget: „Man skal ikke rose Dagen, før Aftenen er kommen“, det skal jeg i det Følgende fortælle.

J en gammel Bog har jeg engang læst et skjønt og lærerigt Eventyr, som vore Forfædre pleiede at fortælle imellem hverandre. Da nemlig i gammel Tid Hedenskabets blev afløst af vort tydske Fædreland, og den levende Guds Dykkelse indført, flygtede de gamle, hedenske Afguder for Korset og skjulte sig i et Bjerg, som kaldtes Venusbjerg. Der tilbragte de Tiden med hedenske Vederstyggeligheder og djævelske Hystigheder, men kunde ikke forlade Bjergene, hvor de derimod skulde være indsluttede til den yderste Dag. Alligevel siger man dog, at Bjergene en og anden Gang aabner sig, og ud træder da en Spillemand med en Pibe, streifer Landet igjennem og blæser forunderlige Melodier. Hvo, der hører denne Spillemands Pibe, bliver strax ligesom gal, forlader Fader og Moder, Hustru og Børn og spørger ikke mere efter sin timelige eller evige Velsærd, men vil kun løbe efter Spillemanden og hans Pibe. Vistnok er der, siger man, ogsaa med Spillemanden en Udvarer, som man kalder den tro Eckart, og som beder og

anraaber Alle, at de dog endelig ikke maa følge efter Spillemanden, da Enhver, som lader sig forlocke, dermed styrter sig i timelig og evig Fordærvelse; men kun Faa skulle høre ham, og naar Spillemanden faar Tallet fuldt af de Forsørte, fører han den hele Hob til Venusbjerget, hvor de maa affværge sin Gud for at fejre Djævelens Feste.

Godt dette Eventyr skal betyde er let at indse. Spillemanden med den underlige, forlockende Melodi er den listige Frister, der godt kender ethvert Menneskes svageste Side og ved at anslaa for Enhver den Tone og bruge de Midler, som ere de bekvemteste til at føre ham bort fra Gud og hans Frelse. Men den tro Eckart er Guds Ord og Samvittighed, som siger Mennesket Sandheden og forudsiger ham hans Lod og Skjæbne, hvis han lader sig bedaa af Fristeren, — men hos de Fleste desværre til ingen Nytte!

I denne Betydning er Eventyret sandt til alle Tider. Der var nu til Exempel for nogle Aar siden et Svirefjelskab i den nederste Kro — de hørte Spillemandens Melodi ved Vinglaskenes Klang. Saa ofte Glasene klang, bandte de, talte lidenskabt og jublede mellem hverandre og lode imidlertid Roné og Børn sidde hjemme i Glendighed, indtil endelig alle Drifkebrødrene, den ene efter den anden ere døde den Ugudeliges Død. Der var ogsaa i Aaret to og tyve (1622) Michael Hamsterlof, Korruptoren — han hørte Djævelens Løften, naar de haarde Dalere klang paa Bordet, og glemte derover Guds Bud: „Du skal ikke tage Vager eller Dvergift“, og dertil ogsaa de Fattiges Sukke, indtil tre keiserlige Dragoner udplyndrede ham paa Veien mellem Fuchstadt og Winterhausen og hængte ham op i et Bæretæ. Der var Jageren af Erlack; han hørte Djævelmusikken i Lærningernes Kullen, saa at Dinene rullede ham i Hovedet og Hænderne sitrede af Begjærighed, indtil han ogsaa fandt sit grusulde Endeligt, hvorom det Videre siden skal blive berettet. Der var og Skjænkertens Datter, Rosamunde, den elskværdige Pige, — hun hørte den salste Melodi og søde Klang deri, at hun vidt og bredt blev omtalt som den skønneste Jomfru, indtil hun løb bort med Hververen, blev forladt af ham og siden ved Würzburgbroen begrov sig selv og sin Stam i Volgerne under Jsen. (Jeg var hende længe en tro Eckart, men tilsidst vilde hun ikke mere høre!)

Men ogsaa det synes mig at have besynderlig god Grund, at det i Eventyret udtrykkelig siges, at Spillemanden en og anden Gang forlader Bjerget og paa sin Pibe forespiller Verden sine djævelske Melodier. Naar nemlig i Verden Alting i en Række af Aar har gaaet sin anviste, rolige og jævne Gang, ser man, at der pludselig igjen kommer Tider, da en vild Tummel griber Menneskene og gjør dem som drukkne. Bonden vil ikke mere blive ved Plougen, men vil blive en Herremand; Haandværkeren foragter sit Haandværks faste og gylde Grund og jager efter alle slags Drommerier for at blive rig i en Hast og uden Noie; Ungdommen finder det for trangt i Forældrenes Hus, Undersaatten vil mestre Dyrigheden og Me-

nigheden Sjælesørgeren, — Døgenigten føler sig kaldet til at forbedre Verden, og Skurken bliver til Apostel; det Hellige bliver foragtet, og den himmelske Konges Love trædes under Fødder. Al Verden taler i Vildelse, vil være og udrette noget Stort og bygge Kasteller i Luften; Enhver raaber paa, at Huset er raaddent, som Faderen har bygget, Kjolen for trang, hvori han saalænge har holdt sig varm, vil rive ned, sprænge fra hinanden, kaste afveien og træde i Starnet Alt, hvad Forfædrene havde anseet for nyttigt, løbe derfra, sætte Lykke og Fremtid paa Spil og høste, hvor han ikke har faaet. Det er Tider, hvori Helvede er sluppet løst, og Mennekeslægten igjen hører Satans Pibe blæse og er bleven gal og druffen og blind og død, indtil den endelig igjen bliver ædru og kommer til Fornuft under den Høieste skarpe Ris og Tugtstjer.

Saadan en Tid var det hos os ved Religionskrigens Begyndelse, og endstjønt Tummelen igjen havde lagt sig noget under Krigsriset, saa havde dog den ovenpaa Overmodet følgende Forrivelse endnu ikke tilladt os at blive nættere igjen. Fra Ordspøget: „Bed og arbeid, saa hjælper Gud altid“, vilde Jngen mere vente sig sin Lykke. Bonden lod Plougen ligge og Tidslerne voge paa sin Ager, og grov heller efter Skatte eller løb med de røveriske Krigsfolk; Haandværkeren kastede Hovel eller Naal tilside og gav sig ifærd med Guldmageri eller hige de efter at lære den sorte Kunst; de bo-siddende Borgere solgte Hus og Gaard og tral paa Lykke og Fromme ud i Verden; Ungdommen vilde heller løbe ud i Verden med Krigsfolket end søge sin Lykke hjemme ved Faderens Hus og Haandverk. Med Guds Ord maatte man ikke komme til denne Slægt, heller ikke med de salige Forfædres Skikke og Sæder. Hint kaldte de forældede Fabler og disse nærgagtige, taabelige Skikke, der Altsammen kunde være godt nok til at vilde den „dumme Jakob“, hvorunder de forstod de hidtilbærende Bønder og den simple Almue. Til saadan Forvildelse bidrog ikke lidet de frække Krigsfolk, som Nar ud og Nar ind laa omkring i Husene, og som, uden Tro og uden Frygt, spillede Herrer. Tro og Gudsfrygt, Flid og Sparsomhed, Tugt og Dydighed blev formedelt disse vilde Bønder saagodt som udryddet blandt den oppvoxende Slægt, og disse Dyders Plantelse stadig forhindret, og den taabelige Ungdom mente, at kun den var en rigtig Karl, der var prydet med et Bandalæder samt havde en Fjær i Hatten og en Kaaarde ved Siden.

Der kunde vel være forløbet omtrent to Aar, da jeg bemærkede, at Mesteren ikke mere var saa tilfreds med min Søn som forhen. Bistnok havde han ikke noget Egentligt at klage over ham, men saa ofte jeg vilde vide noget Nærmere om Grunden til hans Misfornøielse, var Svaret altid: „Han behager mig ikke mere saa som før, — han har tabt Lysten, og J skal saa se, at det ikke længe vil gaa!“ Saa ofte jeg trængte ind paa Drengen, for at han skulde aabne mig sit Hjerte, gjorde han det dog ikke, men søgte Udflugter, indtil jeg endelig ved et Tilfælde kom efter Sandheden.

Fjerde Kapitel.

Valentin som Skrivedreng.

Fra Himlen falder ham Lykken ned,
 Hvad Nød skulde han vel have? —
 Men Trællen prøber med Slid og Svæd
 Den frem af Jorden at grave.
 Han graver og stovler, hvad han formaar,
 Til endelig selv han i Graven gaar.

Schiller.

En Morgen da jeg stod op for at ringe Morgentkloffen og vække min Søn Valentin — det var som sædvanlig ved Kloffen fire — horte jeg hvirvlede Stemmer og Hestetrampen paa Gaden. Det Schönebergske Regiment, som næsten hele Vinteren havde været indkvarteret i Staden, beredte sig til Anmarsch. Rytterne kom overalt ud af Husene, trak Hestene ud af Staldene og bar Tyrifaller i Hænderne, og medens Hjelmene og Kyradsene glindsede i Flammestinet, stillede de sig i Orden under mit Bindu paa den frie Plads foran Kirken. Derpaa, da Obersten, Schöneberg, kommanderede „*March!*“ begyndte Trompeterne at blæse og red op i Spidsen, og Rytterne fulgte efter med Sang. De sang da til Trompeterne en Vis, der var opkommen under Krigen, og som endnu i vore Dage er almindelig kjendt i Tydskland. Soldatens Stand og Soldatens Død skildres og priseres deri paa det Skønneste og Herligste, skjønt ikke just paa en kristelig Maade, og det første Vers lyder saaledes:

Ei nogen Død med Ret kan roses mer og æres,
 End den, ved hvilken Fædrelandets Held formæres,
 Du trostlig hilser den og møder usorragt
 Og ser den med et Smil og med en kjæf Foragt.

Jeg er en Fredens Mand, og naar den hellige Musika skal træffe mit Hjerte, maa det ske gjennem Orgelets Toner; men da til Rytternes Sang Trompeterne svingrede gjennem den friske Morgenluft, følte jeg dog en besynderlig Bevægelse i mit Hjerte. Trompeten har en skarp, jernagtig Klang, der farer som et Stridsraab gjennem Menneskets Hjerte, og ikke dette alene, men Skriften bevidner, at ogsaa Hesten stamper med Fødderne og veirer Striden, naar den hører Trompeten fra det Fjerne. Jeg vilde ikke anse den for en Mand, i hvem ikke Trompeten formaade at sætte hver Funke af Manddom og Kæthed i Flamme.

Da jeg med denne Tanke traadte ind i min Søns Kammer, fandt jeg ham staaende ved Binduet, med Taarer og Gulken stirrende paa de bortdragende Krigsfolk, og da jeg trængte ind paa ham, for at han skulde aabenbare mig, hvad der bedrøvede ham saa meget, sagde han endelig: „Ja, det vilde han. Det var dog et elendigt, jammerligt Liv, han Dag for Dag maatte føre. Naar han betragtede de bortdragende Soldater, som med lystig Sang og Klang drog ud i Verden ligesom Slaattekarle til Hofarbeidet,

forekom han sig selv som en elendig Fange i sit Taarn, fassmedet med Lænker, uden Frihed, Glæde og Ære. Da vilde han dog hellere strax dø end vedblive at føre et saadant Liv; Han vilde paa ingen Maade staa længere ved Bagerens Trug og ved Bagerovnen og bage Rager, — slettere kunde det dog aldrig gaa ham, men vel bedre.“

Bred spurgte jeg ham, „om han da maatte vilde følge Trommen, ligesom saa mangen egentraadig Søn, der var bleven til en Skav og havde styrtet Fader og Moder i Jammer og Taarer? Han svarede: „Nei, ikke saa! Men Gudsforvalteren havde nylig seet hans Haandskrift og sagt, at det dog var Jammerstude, at han skulde være lænket til et Haandverk. Hvis han havde Vist, vilde han antage ham paa sit Kontor! — Det var et Vink fra Gud; jeg skulde dog ikke staa hans Vykke i veien, men gjerne og godvillig give mit Samtykke, for at han med fri og frelst Samvittighed kunde gribe et andet Raad — vi skulde da vist faa vor Glæde af ham.“

Det saa jeg nu vel, at min Søns Hjerter ikke var gjensødt, og at Dmtyghedens Blomst ikke havde slaaet Rodder deri; jeg vidste ogsaa ret vel, at Forvalteren ikke var den Mand, der kunde helbrede ham fra hans Hojmod og plante i ham et ret Kristensind. Thi han forstod sig kun lidt paa Skrift og Kristendom, sjønt han ellers var et godmodigt og venligt Menneske; — dog som Omstændighederne nu alligevel vare, saa var hans Tilbud ikke at foragte. Jeg gav derfor, sjønt med tungt Hjerter, min Indvilgelse og gif hen til Forvalteren for at bede ham for det Første at tage min Søn paa Prøve, om han maatte være stiftet til denne nye Post, hvortil hørte et flinkt Hoved og en hurtig og stø Haand, hvorhos jeg heller ikke lagde Skjul paa, hvad der laa mig paa Hjertet med Hensyn til min Søns Gemtytsbestaffenhed. „Nu, Ulrik,“ sagde han, „J er en from og forstandig Mand paa Eders Vis, men J mener, at hver Mand, naar han skal blive til Noget, endelig maa tro og tænke som en Præst eller Skolemester. Lad Enhver beholde sin Vis, Eders Søn ogsaa, thi han skal ikke blive nogen af Delene, men et Menneske efter Verdens Skik, som man overalt har Brug for. Den unge Mand er ikke noget nyt Menneske, som J pleie at kalde det, men han er forstandig og tjenstvillig, af et godt Gemtyt og har dertil Ære i Livet. Vær dermed tilfreds, og Alt vil gaa godt. Send ham kun hid, og naar han bare vedbliver at være, som han er, saa vil baade J og jeg faa Ære af ham.“

Det stede; og min Kone smilede gjennem Taarer, da Valentin aflagde Bagerkittlen og endelig stod for os i en smuk sort Klædning, som Forvalteren havde foræret ham, og med en Kaarde ved Siden, saaledes som da var Skik og Brug. Forvalteren roste ham overmaade, men jeg selv havde fra den Dag af kun liden Glæde af ham. Jo længere han omgiktes med Forvalteren, desto mere fremmed blev hans Hjerter for det faderlige Hus; vistnok havde han ikke Gudsfrøgt til Spot, men han opførte sig som En, der aldeles ikke har Brug for, hvad den planter og nærer. Æren og Forvalteren gjaldt i hans Dine mere end Gud og hans Ord; Fader og Moder agtede

Han som gode Mennesker, men for ensfoldige og af saadanne forældede Sæder, som ikke mere skiftede sig for den nye Tid. Naar han om Aftenen kom hjem, var det ham ikke mere nogen Glæde, som før, at være sammen med sine Søstende, men han blev branten og stolt mod dem; han vidste altid at finde et Paaskud til igjen at gaa ud om Aftenen, og naar han kom hjem sent, efter Aftenandagten, og igjen gik ud tidligt, for Morgenandagten, mente han, man kunde ogsaa læse sit Fadervor for sig selv; og dermed ærede man ogsaa Gud, at man tro og ivrig røgtede sit jordiske Kald. — For at bringe ham paa onde Veie manglede der endnu kun Et, nemlig slet Selskab, og dette skulde ogsaa snart nok lade sig finde.

Femte Kapitel.

Jægeren af Erlach.

Herren har ikke Lyst til Hestens Styrke,
han haver ikke Behagelighed til en Mårds
Ben. Herren haver Behagelighed til dem,
som ham frygte, som haabe paa hans
Miskundhed. Psalm. 147, 10. 11.

J Erlach havde den adelige Familie Seinsheim for et halvt Aar siden antaget en ny Jæger. Han var født i Böhmen, havde længe tjent i Krigen og kom hver Dag i Ugen til Byens nederste Kro eller Værtshus. Der omgiktes han med Krigssoldat, drak og spillede med dem. Dette Viensse saar ud som den onde Samvittighed. Han hjalp Ingen og hjalp aldrig igjen, forundte heller ikke nogen sinde Noget i Værtshuset en Tiltale eller et Svar, men sad stiltiende ved sit Kras, hadende og foragtende Enhver, indtil Lærningerne bleve fremhentedes og Spillet sat i Gang. Da blev han levende. Men man vidste ikke, hvad man mest skulde forstrækkes for: hans forfærdelige Forhandlinger, der som en Strom veltede ham ud af Munden, naar han tabte, eller hans gruelige Latter, naar Lykken igjen var ham gunstig.

Om Søndagen, naar Borgerne gik til Kirken, stod han ved Værtshusbøren og saa efter dem uden at sige et Ord, dog strygende sin Knebelshart med en meget foragtelig Mine, gjørende stygge Grimacer med Munden, og da Veit Gießendörfer, Stadsportneren, irettesatte ham derfor, bemærkende paa samme Tid, at ifølge Herskabets Bud skulde Sjenkestuen under Gudsstjenesten være tom og aflængt, spyttede han ud i Veiret og sagde, at „Forvalteren skulde kun straffe ham, hvis han havde Lyst. Han brød sig ikke et Gran om det naadige Herskab og deres Sondag.“ Høflig fortørnet meldte Portvægteren det til Forvalteren, der tillige havde en Byfogds Myndighed, og tilbød sig at gribe ham; men Alle styede Jægeren,

og Forvalteren vilde ogsaa nødig have noget med ham at gjøre, fornemmelig fordi han havde et stort Tilhæng blandt Soldaterne.

Kunde jeg vel nogenfinde have drømt om, at denne Karl og Nogen, der bar mit ærlige Navn, nogenfinde skulde kunne finde Behag i hinanden? Og alligevel var det netop dette Menneſte, med hvem min Valentin kom til at slutte et særdeles Venſkab, og det ved følgende Foranledning:

Da den ædle Kong Gustav Adolph af Sverige Anno 1631 i Oktober med sin Hær drog gjennem denne vor Landsbh, og man forestillede ham den Glendighed, som formedelst den keiserlige Indboartering var kommen over vort Borgerſkab, der Alle vare hans Troesfæller, fattede hans kongelige Hjerte Medlidenhed med dem, og han gav Staden et Fribrev, hvis Indhold var, at ingen af hans Krigsfolk, hverken tilføds eller tilhæft, skulde paa et Nar lægge sig i Kvarter her. Jeg ser ham endnu, den stærke, ridderlige Krigshelt, hvorledes han saa huldrig og venlig hørte paa, hvad den bekymrede Borgermester fremstammede og derpaa med Strenghed vendte sig til sine Oberster, som rede ved Siden af ham og sagde: „Det vilde i Sandhed tage sig ilde ud, dersom Svensken iblandt disse Brødre vilde efterlade sig samme Skudsmaal, som de Keiserlige have gjort, — det forbyde Gud! Disse Folk maa hjælpes!“

En Mængde Borgere, som vare bortſlygte, vendte nu paa dette kongelige Ord hjem igjen; tillige fandt man nu frem igjen det Lidet, man havde igjen af Levnetsmidler samt af Penge og Penges Værd og troede, at det Bærſte nu var overſtaaet. Men ſe, der kom en Dag to ſpenſte Kvartermestere ridende og meldte, at fyrgethve Dragoner fulgte dem i Hælene, og at der ſtraax maatte ſtaffes tilveie og ſørges for Vin, Kjød og Heſteføder. Fribrevet, ſom Forvalteren fremviſte, vilde de ikke reſpektere; thi de mente, at „Nød bryder alle Love“, og at deres Konge Gustav Adolph ſelv, om han var tilſtede, ikke vilde have noget derimod, — men han var imidlertid dragen langt veſtover til Rhinen. Saaſnart Kvartermestrene havde forkyndt deres Orde, gaa de til Værtſhuſet og træffe der Jægeren af Erlach. Denne ſlaar Selſkab med dem, ſom hans Skik var, — men paa en Gang ſer den ene af Kvartermestrene, ſom iøvrigt var en Trompeter, ham i Anfigtet og ſiger: „Er ikke Eders Navn Franz Sorawitz, og har I ikke tjent blandt Friedländerne?“ *) Jægeren ſiger: „Jo.“ Men Trompeteren ſvarer: „Saa er I den Skurk, ſom i Aaret ſexogthve ſom en Snigmorder ſkjød min Kaptein af Heſten ved Helmſtädt, da vi bleve ſendte fra den danſke Konges Leir over til Eders Tropper for at underhandle? Det ſkal I nu betale mig.“ Derpaa traf han fra Lederet og ſtyrtede ind paa Jægeren. Denne forſvarede ſig med ſin Jagtdolk, og der blev en ſtor Tumult i Værtſhuſet og paa Gaden, da Borgerne af Fortrydſe over den Indboartering, hvormed de truedes, toge Jægerens Parti, indtil den anden

*) „Friedländerne“, Kertugen af Friedland, det er Wallenſteins, Tropper.

Svenste af Frygt for en Opstand blandt Borgerne fik de Stridende adskille. Trompeteren streg i Forbitrelse, at Jægeren ikke skulde slippe saa let og heller ikke det elendige Borgerstab, der tog en saadan Sturt i Forsvar. Jægeren paa sin Side soor hoit og dyrt, at naar han igjen stodte paa ham, skulde han gjøre det af med ham, ligesom med hans Kaptein. Svensterne sprang endelig i Sadelen og rede bort med Skjældsord og Trudsel.

Imidlertid havde Borgerne forsamlet sig og raadsløg paa aaben Gade om, hvad der under disse Omstændigheder var at gjøre. Strækten var saameget større, som Hans Rüdiger, der just kom fra Uffenheim, fortalte, hvilte Urdener Krigsfolket der havde afstedkommet. Den Ene raadede hid, den Anden did; de ældre Borgere gjorde dem, der havde hjulpet Jægeren. Behreidelse, fordi de uden Nødvendighed havde fornærmet og ophidset Svensterne. Da begyndte endelig ogsaa Jægeren, som hele Tiden havde staaet blandt Hoben og med Taushed hørt paa alt dette: „Hvilke elendige Kujoner ere I dog ikke!“ sagde han, „at I gjøre saamegen Straal over dette svenske Kjeltrings-pak, som desuden har været her altsfor længe! Endnu har jeg ikke hørt en Gæst, der har talt som en Mand! — Hvortil have I da Mure og Taarne og til hvad Nytte have I saaet Eders Næver, naar I ikke ville bruge dem? — Giver mig sex af Eders Unggutter, der kun have saameget Mod, at de kunne affyre et Gevær, saa skal jeg hjælpe Eder ud af al Eders Angest. Træd frem til mig, hvo som har et Hjerte i Livet!“

Dette Jægerens Ord faldt som en Ildgnist i et Krudtfad. Paa Dieblikket stod min Valentin ved hans Side og forpftigede sig hoit og dyrt paa, at han og hans Kamerater var beredte til at gjøre, hvadsomhelst man kunde forlange af en Mand, og at de vilde forsvare sig, saalænge der var Mande i dem. I fuldt Lob satte nu Unggutterne, og Mændene ogsaa, afsted for at hente sig Geværer, Hellebarder og Spyd, oplastede Barrikader for Portene og stillede sig med stort Strig ved Skydehullerne i Muren. Men Jægeren begav sig med sin Søn og sex unge Gutter, der havde Skydegewærer, op i Portner-Taarnet for der at afvente de slemme Gjæster.

Henimod Aftenen kom Svensterne farende nedad Ohjensfurth-Weien og red hen til Porten uden at opdage noget Tegns til Modstand. Forvalteren havde paa det Strengeste forbudt al Voldsomhed uden i Tilfælde af den yderste Nød. Da de fandt Porten stængt, fordrede de med mange Forhandlinger og stort Raseri, at Porten skulde aabnes paa Dieblikket. Forvalteren forelæste dem med høi Røst Kongen af Sveriges Brev og tilbød dem Brød og Kjød tillegemed et Anter Vin, hvis de fredeligen vilde drage Stedet forbi. Men de udfældte Borgerne for Forrædere og skjød sine Geværer af i Luften, og de Forreste steg nu ogsaa af Hestene for at hugge Porten ind.

Da kom tilfældigvis Klaus Mündlein kjørende med et Læs Ved ned fra Aasen; thi han var allerede om Morgenens dragen til Stoven og vidste derfor Intet om den hele Tildragelse. Dieblikkelig fore de, som vare stegne af Hestene, løs paa ham, kastede ham til Jorden, bandt ham og slæbte ham hen til den Hob, som holdt foran Porten. Efter at de en Tidlang havde

raadslaaet med hvoerandre, ved Trompeteren atter foran til Muren og freg, at hvis man ikke luskede op, vilde de først lade Jangen slynge og derpaa hænge ham op som en Hund i et Lindetræ. Min Son spurgte Jægeren, hvad de mente dermed, at de vilde lade Klaus „slynge“, hvorpaa Jægeren forklarede ham, at de vilde stikke et Hul i hans Tunge, drage et Hestehaar gennem Hullet og derpaa rykke det frem og tilbage, hvorved den plagede Mand vilde bryde ud i en forfærdelig Jammerklage.

Da min Son hørte dette, raabte han: „Brødre, saa hjælpe os Gud, som vi nu hjælpe vor Brøder! Herud, herud, at vi kunne redde ham af disse Skurkes Hænder!“ — løber saa med de sex Øvrige nedad Trappen, og for Nogen kunde hindre dem, rev de Slaa-Bjælken fra Porten og kastede sig med et stort Skrig over Dragonerne. Dette vilde have kommet dem dyrt at staa, da der var saa faa af dem; men just da de stod sammen med Soldaterne, befalede Jægeren de Borgere, som stod bag Skjoldhullerne, at give Ild. Da nu Soldaterne hørte Geværernes Knalden, studsede de, skjont Jagen var truffen; men da Jægeren, som hele Tiden sigtede paa Trompeteren, endelig ogsaa brændte Løs og skød ham en Kugle gennem Hovedet, saa at han med et høit Skrig styrtede død af Hesten, grebe de denne mellem sig og sprængte bort fra Staden uden videre at se sig om efter Klaus. Men Valentin og hans Kamerater reiste denne op, sønderstaa hans Strikker og bragte ham ind gennem Porten.

Medens Folket rustede sig til Modværge, havde jeg begivet mig hjem. Omendstjont jeg ikke havde tilraadet voldsom Modstand, saa holdt jeg det dog ikke for urigtigt, ligesom Moses under Slaget mod Amalekitterne, at bede for det kæmpende Folk og opfordrede ogsaa min Kone og mine Born til deri at forene sig med mig. Vi hørte nu Geværernes Knalden og strax derpaa et stort Skrig, saa at min Kone, i den Mening, at Fienden brod ind, holdt Hænderne for Ørene og skjælvede som et Epeløv. Men da Larven kom nærmere, mærkede jeg, at det var Glædesstrig. Vi løb nu ud paa Gaden og saa hele Mængden komme nedover fra den øvre Port. Foran gik Jægeren med min Son ved Armen, derpaa som Gutterne med Klaus, som endnu skjælvede over sit hele Legeme, mellem sig, og bagefter dem drog en stor Mængde Folk, Mænd, Kvinder og Born. Forvalteren kom ogsaa til, og da han saa mig, rystede han hjerteligt min Haand og sagde: „Skolemester, I har en tapper Son! Ved Gud, det skal jeg aldrig forglemme ham, hvad for et ædelt og mandhaftigt Sind han idag har lagt for Dagen!“ Derpaa fortalte han mig, hvad Valentin havde gjort, og alle Tilstedeværende kunde ikke blive trætte af at rose ham og høre hans ædle Hjerte til Skyerne. Paa mit Spørgsmaal, hvor da dette Tog nu gik hen, svarede Forvalteren: „Til Bærtshuset! Der vil jeg spendere det Anker Vin, jeg tilbød Dragonerne, til Bedste for de unge Mænd, som saa tappert have vist dem Veien!“

Glæden over den Ros, man overalt gav min Son, var dog hos mig blandet med Sorg, fordi jeg havde seet ham gaa Arm i Arm med den

ugudelige Jæger; tillige mente jeg, at det vilde have været bedre, om man, istedetfor at drage til Bærishuset, var gaaet til Guds Hus for at takke Herren, Israels Frelser: thi Han alene, men hverken Valentin eller Jægeren, havde afværget stor Ulykke for vor lille Stad; men Forvalteren raadede mig til ikke at se saa misfornøiet ud, „man maatte ogsaa unde Ungdommen nogen Glæde og Fornøielse“ — og dermed gif han efter de Andre.

I Skjænkstuen gif det nu løs med Svir og Lystighed, Strigen og Jubileren, saa at det ikke vilde tage Ende. Dette var den Maade, hvorpaa de feirede deres Redning af Nooen, og om end muligens her og der En og Anden i sit Hjerte takkede Gud, saa var der dog Ingen, som til Guds Ære afslagde et aabent Vidnesbyrd uden Hans Ebeling, Taarnvægteren, der om Aftenen fra Taarnet af blæste Melodien: „Min Sjæl nu lover Herren“, hvilket han altid pleiede at gjøre, naar et stort Uveir var draget forbi.

Sent, længe efter Midnat, kom min Søn hjem. Jægeren ledsagede ham, og da de stilttes ad ved Gadedøren, hørte jeg denne sige: „Ja, saa er det, min gode Broder, siden jeg forlod Krigen, har jeg altid tragtet efter at finde saadan en prægtig ung Fyr, som man dog uden Skam kunde have Dmgang med; dersom du synes om det, saa er vi fra idag af gode Kamerater“. Jeg kunde have streget: „Mit Barn, naar Syndere loffe dig, da samthj ikke!“ Men min Søn svarede: „Her er min Haand, lad det være, som du siger.“

Sjette Kapitel.

U d v a r s l e n .

„Den Mand anstaar mig ei, han er en Hedning,
Og taler frækt den onde Cana'ans Sprog.“

Uchymisten.

Den følgende Dag kaldte jeg Valentin ind i min Stue og talte til ham med tungt Hjerte og under flydende Taarer! „Min Søn, tror du, at Fader og Moder have dig kjær?“ Da han svarede: „Ja, kjære Fader“, vedblev jeg: „Nu, mit Barn, saa hør din Faders Tugt og forlad ikke din Moders Lov. Da du var saa farligt syg af Kopperne og laa der ganske blind paa dit Leie, og intet Raad vilde hjælpe, saa at vi hvert Dieblif troede, at vi skulde høre dit sidste Suk, da var jeg og din Moder tilmode som Mennesker, hvemt man vil fratage og berøve det Allerkjæreste, de have i Verden, saa at de endnu kun have Lov til at se paa det en liden Stund og derpaa maa give det fra sig uden nogen Modsigelse eller Indvending. Vore Hjerter bævede, og vare Dine saa kun ligesom i en stor Dunkelhed, og formedelst Taarer og Svaghed kunde vi neppe gine eller agte paa Trostens Uds, som Herren gennem sit Evangelium ogsaa lader glimte frem i

Mørket. Alligevel, Valentin, hvis det var skeet saa, som vi maatte frygte for, saa vilde vi have faldet paa vore Knae og raabt: Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lobet! Omendstjont vi ikke mere havde haft dig hos os, saa havde vi dog vidst, hvor vi skulde søge dig igjen i sin Tid — vel bevaret i Herrens Skjød. Men tal, og sig, hvilken Trost have vi nu?"

Han stiftede Farve, saa paa mig og stammede: „Hvor jeg da egentlig vilde hen? Han kunde ikke forstaa mig.“

Da tog jeg hans Haand og sagde: „Se, min Son, du er atter syg, døds syg, og vi, dine Forældre, frygte og bæde atter for, at du skulde gaa tabt for os. Men det er nu ikke Faderen i Himmelen, som vil tage dig fra vor Side, men det er Fienden, Morderen af Begyndelsen, som længe har hængt efter dig og snart — snart vil føre dig bort som sit Rov. Har jeg ikke inat med mine egne. Dren hørt, hvorledes du lovede at ville være fortrolig Ven af et Menneske, som har overgivet Djævelen sin Sjæl, som er en Dranker og Spiller, hvis Mund udstøder Forhandelser, et Belials Barn, der foragter Guds Ord og Bøn, et Menneske, hvis Ansigt er et høit talende Vidne om hans forvildede Sjæl? Med denne vil du, som er vort Kjød og Blod, herefter vandre samme Vej? Se, derfor ere vi igjen bekymrede, og denne Gang have vi ingen Trost!“ Jeg talte endnu meget, saaledes som min faderlige Kjærlighed, mit bekymrede Hjerter og Guds Aand indgav mig det, besvor ham at høre gode Formaninger, sty Jægeren og ikke bringe vore graa Haar med Hjertesorg i Graven.

Han svarede: „Derfor skulde Gud bevare ham, at han nogensinde skulde blive en slet Son og et ugudeligt Menneske; han vidste vel, hvad han havde at gjøre og vilde ogsaa gjøre det, og intet Menneske skulde nogensinde forføre ham til at handle anderledes; han kunde derimod ikke stille sig fra Jægeren; thi denne havde igaar reddet hans Legeme og Liv. Hvad Jægerens religiøse Anskuelse angik, saa vare de ikke hans; men han vilde heller ikke vælge Jægeren til Skriftefader eller Sjælesørger, men kun leilighedsvis omgaaes med ham som en god Kamerat. Det var sandt, han satte sig gjerne ned i Spil og drak vel ogsaa et Glas over Tørsten samt brugte ikke altid de fineste Talemaader, men Saadant maatte man da ikke tage saa noie med En, naar han ellers var en ærlig Karl og en god Kamerat. Dertil havde ogsaa Krigsvinden blæst ham om Næsen, han havde lugtet Krudt og oplevet Meget, hvorom Folk, der aldrig havde seet, hvorledes det gik til i Verden, ikke kunde have noget Begreb. Vi skulde altsaa med Hensyn til ham kun være ganske ubekymrede og ikke forlange, at han kun skulde finde sin Glæde i Bibelen og Psalmebogen ligesom for Exempel den gamle Veit Giesfendörfer, der dog nok ogsaa i sine unge Dage havde været en ganske anden Karl; vi maatte dog ogsaa unde ham at glæde sig i Livet. Der var jo Forvalteren, hans Forefatte, — vi kunde kun slittigt spørge ham, og vi skulde sikkert aldrig saa høre, at han gjorde os Stam.“

Jeg svarede: „Det er mig en bedrøvelig Trost; thi omendstjont Forvalteren ellers kan være en god og retskaffen Mand, saa gjør han dog intet

kristeligt Alvor med sig selv, hvormeget mindre da med Andre?" Jeg foreholdt ham, at alt det, han havde talt, kun var talt af idel Letfindighed og Hovmod, viste ham hans Forvendthed af Guds Ord og forklarede ham, hvor aldeles umuligt det er at modstaa den Gude, naar man ikke bruger netop de Vaaben, som han (Valentin) foretogede, nemlig Guds Ord og Bønner, hvor ganske vist det vilde ske, hvis han ikke snart gif i sig selv, at han vilde blive et sørgeligt Exempel paa Ordspøget: „Hovmod staar for Falb.“ Men alt dette var ligesom talt hen i Veiret.

Hans Hjerte havde vendt sig bort fra den levende Gud og derfor ogsaa fra Fader og Moder; uagtet han saa den Sorg, som nagede os, vare vi ham dog ikke saa meget værd, at han brød sig om det. Med sine tidligere Venner omgiktes han herefter kun lidet, endog den gamle Veit, der havde elsket ham som en Søn, lært ham mangen Sang om Vinterastenerne og om Vaaren staaet ham Hjrdesloiter ved Main-Floden, gif han nu af Veien for, siden den gamle Mand engang havde advaret ham for Jægeren. Saa snart han gif fra Kontoret, kom han næsten ikke mere fra Jægerens Side. Han drak og spillede med ham til sent ud paa Natten, afsviste enhver Advarsel fra ærlige Folk med en Spøg eller et Skjældsord, og gjaldt inden kort Tid i alle ærbare Borgere sine for en fordærvet Ungdom, kun ikke hos Forvalteren, thi denne gav ham det Vidnesbyrd, at han altid var slittig og paalidelig i sin Tjeneste, (hvorfor han ogsaa saa igjennem Fingre med hans uordentlige Vandel). Saaledes maatte da — Forvalteren til Skade og mig til Jammer — den raadne Frugt komme for Dagen, og Forvalteren maatte da endelig ogsaa tro Sandheden af Ordspøget: „Hvor der er Røg, der er ogsaa Ild!“

Men førend jeg beretter derom, maa jeg dog noget nærmere omtale en dyrebær Ven, hvis Navn jeg allerede nogle Gange har nævnt, — en Mand, som har haft saa Rige i Verden, nemlig den gamle Veit Gießendörfer, Vægtteren i Portaarnet ved Stadens nederste Port.

Syvende Kapitel.

Portvægteren.

Skal jeg i Verden her maasse end leve længe,
Med mange sure Trin til Alderdommen trænge,
Saa giv Taalmodighed, vend Synd og Skam kun af,
At med et ærligt Navn jeg lægges i min Grav.

Paa 10de Søndag efter Trinitatis Anno 1632 havde Forvalteren begivet sig til Würzburg for at hæve omtrent tusinde Daler for Korn, Havre og Vin, som var leveret til Armeen. Den derpaa følgende Tirsdag skulde Pengene bringes i Sikkerhed til Speckseld og overleveres til Herfskabet. Paa Grund af de farlige Tider, skulde ingen Uvedkommende vide Noget derom,

og Sagen dreves derfor i største Hemmelighed; kun min Søn, hvem Forvalteren efterhaanden havde skjenket al sin Tillid, vidste om det og var derfor redet med ham til Würzburg. Dagen for havde han paa min Bemærkning, at Søndagen var ikke nogen passende Tid til saadanne Forretninger, svaret, at Forvalteren sagde, at „Herrebud gif foran Guds Bud!“ — Jeg sad nu Søndags Eftermiddag alene i min Stue, da Margaretha var med Børnene gaaet udenfor Byen for at bese vort Vinbjerg.

Vor høit bedagede Sognepræst, Mag. Hieronimus Theodoricus, havde om Formiddagen prædiket over Søndagens Evangelium, der som bekjendt handler om Jerusalems Fortryrelse. Meget stjønt havde han sammenlignet vor evangeliske Kristenhed med Jerusalem og vist, at ogsaa om den havde nu Fienden slaæet en Vognborg for at ængste og trænge den fra alle Sider, og bevægeligen havde han lagt Folket paa Hjerte at vaage og bede, for at det bedre end Jerusalem kunde erkjende sin Besøgeljes Tid, og endnu idag betænke, hvad der tjener til dets Fred. Hertil havde vi sunget Psalmen: „Det er forvist paa Tiden snart, At Krist, Guds Søn, vil komme“, og medens jeg spillede Melodien paa Orgelet, følte jeg en stor Angst og Bevægelse i mit Hjerte, saa at Taarerne frømmede mig nedad Børnene. Sandelig, Orgelet kan ofte tale ligejaa tydeligt som Psalmebogen, ja en Melodi kan ofte sige Ting, som Ord ikke formaa at udtaale. Beständig, saa tidt jeg spiller denne Melodi (Mel.: „Naar min Tid og Stund er forhaand“), forekommer det mig, som om Jorden bevægede sig, og de Døde rørte sig i sine Grave, og som om Erte-Engelens Stemme raabte til alt Kjød: „Se, Brudgommen kommer, staar op og gaar ham imøde!“ Det er en lutherst Dies iræ (Dommedagspsalme)*), som intet Mennekesbarn skulde kunne høre uden at tænke paa, at vi Alle engang skulle aabenbares for Jesu Kristi Domstol.

Medens jeg nu saaledes sad og tænkte paa Prædikenen og Psalmen og paa de sorgelige Tider, kom Veit Giependörfer, Vægteren ved det nedreste Porttaarn, ind til mig, stillede sit Epyd hen i Krogen og satte sig hen til mig. Det var en gammel Mand paa halvfjerdsfindstye Aar, men endnu stærk og rørig for sin Alder. I sine unge Aar havde han under den salgt afdøde Kammerherre Konrad von Limpurg gjort et Feldttog mod Kristenhedens Arvefiende (Tyrkerne), havde ellers i mange Aar gjort Krigstjeneste og blandt Andet ogsaa engang ved sin store Tapperhed reddet sin Herres Liv, samt i alle Dele erhvervet sig et godt Rygte og stedse holdt sig som en dygtig Krigsmand, endstjønt han ikke hørte til hine stortalende Folk, der saa længe vedblive at opspinde Løgne for Folk om sine Krigsbedrifter, indtil de selv holde dem for Sandhed; meget mere var han en redelig, opvrigtig Sjæl, et gudsrøgtigt Menneke, en Fiende af de verdslige Forsængeligheder og kun betænkt paa i sin Alderdom kristeligen at berede sig til et

*) Dommedag skal Tiden ende. Se No. 54 i Synodens Psalmebog.

Overs. Anm.

saligt Endeligt. Allerede for tredive Aar siden havde Herskabet givet ham denne rolige Post som Portvægter ved den nedre Port, i hvis Murtaarn han havde sin Vagtplads og sin Bolig, og da han altid var en stor Ven af Børn, saa havde han ogsaa altid holdt særdeles af vore Sønner Valentin og Johannes. — Der er vistnok Ingen, som vil antage mig for at have nogen særdeles Forfjærlighed for Krigsfolk, men et Menneſte kan dog ogsaa i denne Stand, naar han rettelig bruger Guds Naade, bevare en god Samvittighed, Hjertets Oprigtighed og et Sind uden Falſkhed; ja ogsaa en barnlig Enfoldighed har jeg virkelig oftere fundet hos gamle Krigsfolk end andesteds. Hver Helligdag, naar han efter endt Gudstjeneste igjen havde aabnet Porten, kom den gamle Vagtmand op til mig, og mangen Time have vi faaledes tilbragt ſammen i fortrolige Samtaler.

Men idag laa der ham noget Særdeles paa Hjertet — og det var en Drøm, som han forleden Uge havde haft. Med denne Drøm forholdt det sig faaledes:

„Forrige Onsdags Aften, medens han ſent udover Natten ventede paa Postvognen fra Würzburg, var han endelig ſovnet ind paa ſin Stol. Da forekom det ham, at han ſtod paa Vagt i en vild Skov, ligesom han tidligere ofte havde gjort i Ungarn. Under et Træ ſyntes han at ſe min Søn Johannes, ſom ſad der og plukkede Blomſter. Strax kom der en glubende Ulv og gik løs paa BARNET med udspilet Gab, hvorpaa BARNET ſkreg: „Veit, hjælp, hjælp!“ Han var da iler ham til Hjælp og havde gaaet løs paa Udyret, men havde ikke kunnet blive Herre over det; tværtimod ſyntes det ham, at Udyret havde ſonderrevet ham ſelv, efter at hans Spyd var bruffet ſom et Halmſtraa imod dets haarde Kropp. Efter en liden Stund ſyntes han derpaa, at han laa under ſin egen Port, tæt ved den lille Sidedør, ſom fører op til hans Kammer, hvorpaa jeg — Skolentesteren — var kommen til og havde ſagt: „Lægger den gamle Veit i hans Grav, men tager Muſik med og lad hans Kompagni ſyde en Salve over Graven, thi han er en gammel Soldat og er død ſom en Soldat.“ Men Geværerne havde givet et jelsomt Knald og da han forundrede ſig derover, vaagnede han. Da hørte han Knaldet af Poſtførerens Svøbe; thi denne havde allerede en liden Stund holdt for Porten og ventet paa at blive indladt. Han troede nu, at dette var et Tegn fra Gud paa, at han ſnart ſkulde betrede den Veit, ſom fører ud af denne timelige Verden.

Vistnok vilde jeg ikke formaste mig til at udlægge Drømmen; dog vidſte jeg ogsaa, at Drømme, der paaminde os om at tænke paa vor Sjæls Frelſe, ikke bør ſlaaes hen i Veiret og foragtes, men at de meget mere ofte kunne være et Budſkab fra Gud og et Fingerpeg fra ham, og at Gud vel allerede mangen Gang ved Drømme har indjaget leiſindige Verdensbørn en gavnlig Ekſtræ og givet bedrøvede Guds Børn en hjærlig Trøſt. Jeg ſvarede derfor: „Drømmen er ligesom Strømmen! — Dog ſiger jeg ogsaa med Joſeph: Drømme komme fra Gud! Om Gud vil, ſkal J endnu længe leve, men — Eders Jsſe er hvid, og Eders Ryg bliver krum, og J

er kommen til den Tid, da, som Prædikerens siger, al Lyft forgaar. Eders Livslampe brænder kun endnu paa den sidste Draabe Olie; maasse har Gud ved Drømmen ladet Eder vide, at han snart vil blæse den ganske ud. Men hvad gjør det, gamle Ven? „Jeg er Opstandelsen og Livet“, siger Frelseren, „hvo, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve, og hvo, som lever og tror paa mig, skal ikke dø evindeligt.“ Tror du det? „Ja, det tror jeg“, sagde Portvægteren, „og siger det ogsaa altid til mig selv, naar de bære En gennem Porten og paa Kirkegaarden synge over ham:

Al Nød og Jammer, han led her,
Til salig Ende kommen er;
Her har han baaret Kristi Nag,
Nu er han død, men lever dog.“

Alligevel vilde han gjerne vide, hvad vel det kunde betyde, at han i Drømmen havde hørt mig sige, „at han var død som en Soldat“, da han dog havde sagt Soldaterstanden Farvel, og det allerede var tredive Aar siden han havde gjort sit sidste Felttog. — „Lad det ikke anfægte Eder“, sagde jeg, „heder det ikke i Skriften: „Ingen bliver kronet, uden han kæmper ret?“ Derfor dør enhver Kristen egentlig Stridsmandens Død, lige meget om hans Time slaar og indhenter ham ude paa den grønne Eng eller i et ensomt Taarnkammer over Stadsporten. Gud forunde Eder og mig for vor jordiske Strid: „en ærlig Kamp og en salig Død!“ — „J har Ret“, sagde den Gamle; derpaa tog han sit Sverd og gif.

Ottende Kapitel.

Oversældet.

Al Nød og Jammer, han led her,
Til salig Ende kommen er;
Her har han baaret Kristi Nag,
Nu er han død, men lever dog.

Den følgende Dag feirede min Kaldsbroder Johannes Fentz hende i Winterhausen sit Solbryllup. Vor Johannes, hvis Fadder han havde været, vilde derfor tidlig om Morgenen gaa ud i vort Vinbjerg, hvor han om Søndagen havde opdaget et Par modne Druer af det tidligste Slags, for at affjære dem og bringe dem tilligemed sin Lykønsning til sin Gudsfader. Portvægteren havde lovet ham til denne Tid at aabne Porten, som Matten igjennem holdtes omhyggelig tilluftet. Da Drengen var gaaet bort, steg jeg op i Kirketårnet for at ringe Morgenklokken. Strax klang ogsaa Klokken i Winterhausen over til mig, og det glædede mig idag ganske særdeles, at min Kollega svarede saa punktligt; allerede for mange Aar siden havde vi aftalt, at dette skulde betyde vor Morgenhilsen til hinanden.

I dag havde jeg ret af Hjertet tilringet ham min Hilsen. Hvo, der har levet femogtyve Aar i den hellige Egtestand, har erfaret Meget, megen Naade af Gud baade i Glæde og Lidelse. Hvor stille og bleg gif han ikke ved min Side dengang, da vi henbar hans Udalricus, hans eneste Barn og min elskede Gudsføn, til Kirkegaarden, og han paa alle mine Trostegrunde kun gav det Svar: „Udalrice, Udalrice, jeg har aflagt Glædesklædningen og iført mig en Sorgedragt!“ Og dog, hvorledes kunde han nu faa sikkert og sorgløst lade sin Hilsen lyde over til mig, medens det ofte forekom mig, naar jeg betragtede Udelæggelsen og Forstyrrelsen, som den indtrængte Fernalder havde anrettet paa vor Ungdom som om det igjen var paa Tiden at raabe: „Salige ere de Ufrugtbare og de Liv, som ikke have født, og de Bryster, som ikke have givet Die!“

Da jeg var færdig med Ringningen og vilde gaa ned, blev jeg endnu staaende en liden Stund ved Taarnvinduet for at se lidt ud i den friske Morgenluft. Solen var staaet op, og et gyldent Skin hoilede over Vinbjergets Top; men over Dalen og Floden og over Staden med dens sovende Indvaanere laa endnu en tyk Taage. Jæst i det Samme traadte vor Johannes ud af Taagen deroppe paa Vinbjergets Skraaning og skred hen til det gamle Stenhus, som laa nær Bjergets Top og tæt ved min Vingaard.

J urgamlø Tider, længe før endnu noget Skib soer paa Main og før endnu nogen Drue dyrkedes ved dens Bredder, skal i hint Hus en Mand med sine syv Sønner have boet; men — saa lyder Sagnet — da Sønerne vorrede til, flyttede de ned til Flodbredden og byggede der og lagde saaledes Grunden til den senere Stad Sommerhausen. Jeg saa nu, hvorledes vor Johannes gif hen til Huset og vidste, at han vilde ønske hans Mündlein og hans Søn Klaus en god Morgen; disse havde nemlig denne Nat havt Vagt deroppe og havde derfor tilbragt Natten i Stenhuset. Ak! det var en from og vakkert Dreng, vor Johannes, lydig, glad, fredsommelig og venlig, og jeg tror, at den gode Gud derfor har lagt sin Velsignelse til min Tugt, at han vilde skjænke mit Faderhjerter en Trost mod de bitre Sorger, som kvælede mig for Valentins Skuld.

Neppe havde Drengen betraadt Huset, førend jeg ogsaa saa ham styrte ud igjen og af alle Kræfter løbe nedad Bjerget imod Byen. Han sprang gennem Druerne og over Stenrøerne som en jaget Raa, faldt overende, reiste sig op igjen og løb videre over en Mur, som om Blodhævneren havde været ham i Hælene. Forundret over, hvad dette skulde betyde, stirrede jeg fuld af Angst over til Bjerget, og se, — der kom i Diebliffet ogsaa to Karle i røde Jakkter, saaledes som Kroaterne pleiede at have dem, ud af Huset og satte i fuldt Løb efter Drengen. En af dem trak frem en Pistol, sigtede paa ham og fyrede løs, og i samme Diebliff hørte jeg den gamle Veit blæse Alarmsignal fra den nedre Port.

(Mere.)

Fra Alumni-Foreningen.

Resolutions on the death of Rev. L. J. Markhus.

WHEREAS it has pleased Almighty God in His inscrutable Providence to call from this life to life eternal, our brother Alumnus, Rev. L. J. Markhus; and

WHEREAS we recognize in the death of Rev. L. J. Markhus the loss of a faithful and earnest laborer in the church; therefore be it

Resolved that we, the members of the Alumni Association, express our deep sense of the loss we have sustained, and tender his family our sincere sympathy in their bereavement.

O. M. KALHEIM, }
G. A. TORRISON, } Committee.

Resolutions on the death of G. A. Evenson.

WHEREAS it has pleased Almighty God in His wisdom, to remove from our midst by an early death G. A. Evenson, a member of our Association; and

WHEREAS we recognize in his death the loss of an able and earnest member of our Association, faithfully devoted to its principles, and active in its support; therefore be it

Resolved that we express our appreciation of his endearing qualities, our grief at his early death, and our deep sense of sympathy with his bereaved family.

O. M. KALHEIM, }
G. A. TORRISON, } Committee.

Resolutions on the death of Rev. Olaf Stub.

WHEREAS it has pleased Almighty God to take away from our midst Rev. Olaf Stub, a member of our Association; and

WHEREAS we recognize in his death the loss of a true and faithful supporter of the principles maintained by the Association; therefore be it

Resolved that we express our appreciation of those noble qualities which have endeared him in our memory, our deep sense of loss by his early death, and our sympathy with his family in their grief for an affectionate son and brother.

O. M. KALHEIM, }
G. A. TORRISON, } Committee.

Lys fra Oven.

Fra Lydf. *)

I.

Nogle nødvendige Familie-Efterretninger.

Jeg, Cornelia Jocundus, er født i det Herrens Aar 1812, paa første Søndag i Advent om Formiddagen, medens Menigheden i den nærliggende Ansgariuskirke sang:

„Kom bange Sjæl at strive
Dig det i Hjertet ind“, o. s. v.

Til disse bange, bedrøvede Sjæle hørte ogsaa allerede jeg; thi ynkelig grædende kom jeg ind i denne Verden. Disse Psalmestrofer har derfor hele mit Liv igjennem været mig dyrebare, og jeg har altid betragtet dem som en Velkomsthilsen.

Da jeg altsaa er født paa første Adventsøndag, er min Fødselsdag ogsaa steds bievnet høitideligholdt paa denne Dag uden Hensyn til Datum; heraf kommer det sandsynligvis, at min Interesse fra Barndommen af mere har været rettet paa det kirkelige, end paa det borgerlige Aar.

De fleste Mennesker lever blot i det borgerlige Aar, uden at bekymre sig om Kirkeaaet, ja uden engang ret at kjende det. Og dog maa man elske det, naar man ret kjender det i sin Storhed og Skjønhed.

Det borgerlige Aar med sin Inddeling i Aarstider og Maaneder, med sine Bares- og Kvægmarkeder m. m. forekommer mig som en Markedsbod eller et Varelager; hvorimod Kirkeaaet med sine Helligdage og Høitider fremstiller sig for min Aand, som en gothist Domkirke med sine mange Spir og Taarne.

I det borgerlige Aar er, ligesom i en industriel Bygning, Alt beregnet paa det Praktiske. De er begge to ene og alene bestemte for dette Liv; derfor er deres Haller og Afdelinger heller ikke høie, men lange og brede; de mangler al Prydelse, og Bestueren forbliver kold, naar han træder ind i dem. I Kirkeaaet derimod viser Alt opad, ligesom en gothist Domkirke. Man kan umulig træde ind i en saadan, uden at stemmes til Andagt og Tilbedelse paa Grund af dens hele Bygningsmaade og Indretning. Den Tanke, som ligger til Grund for dens Tilbliven, griber ogsaa os og berer os opad. Aldeles lignende forholder det sig med Kirkeaaet; har vi først tænkt os ind og levet os ind i dette, saa forbauses vi over det Skjønne og Storartede i dets Indretning. Den Tanke, som lod denne Bygning fremstaa, griber os og river os med sig i tilbedende Beundring.

*) Udgivet paa Norst af „Lutherstiftelsen“ i Kristiania.

Min Fader, Johan Kaspar Jocundus, var Cantor (Klokker) ved St. Ansgarius's Kirke hersteds, hvilket Embede han indehavde i 20 Aar til sine Forefatters og hele Menighedens Tilfredshed.

Min Fader var en sødt Herfer; i hvilkenomhelst Livsstilling vilde han have vidst at forskaffe sig Agtelse og Respekt. Allerede hans ydre Fremtræden havde noget Vrefringtindgydende ved sig; han var stor og kraftig bygget, og hans Gang havde en vis militær Stramhed. I Skolen førte han et ubestikkelig strengt Regimente og svang „Staven Be“ med særdeles Estertryk. Men hans strenge Retfærdighedsfolelse, som ikke kjendte Personsansæelse, vandt ham alle hans Elevers Tillid og derfor ogsaa deres Kjærlighed.

Engang lyttede jeg som Barn til en Samtale mellem to Gutter. Den ene af dem havde om Morgen faaet smage en usædvanlig stor Portion af „den ubrændte Afke“, som min Fader spogende pleiede at kalde Stoffen, og den anden udtrykte sin Medlidenshed med ham, idet han sagde: „Men imorges var dog virkelig vor Lærer altfor slem; det lod næsten, som han slet ikke kunde stilles fra din Ryg“, hvorpaa den første svarede: „Ja, det er sandt, han slog mig barbarisk; men i hans Sted vilde jeg ikke have gjort det lempeligere“.

Min Moder var en fint bygget, bleg og meget sygelig Kvinde; hun passede saa at sige ikke i sine Forhold. Da hun for sin Helbreds Skyld ikke kunde besatte sig saaledes med Husholdningen, som det burde have været Tilfældet, gif det heller ikke, som det skulde, med denne. Dette forsteunte ofte dybt min Fader, som var en Ordensmand heltigjennem og Punktlighe-
heden selv. Alligevel har jeg aldrig seet ham andet end venlig og hensynsfuld ligeoverfor min Moder.

Vi var syv Søskende. Min Faders Indtægter syntes imidlertid ikke at være beregnet paa syv Born og en sygelig Hustru. Heraf kom det, at vi Born tidlig blev vant til Savn af alle Slags, men lærte derved ogsaa at hjælpe os selv i mange Stykker og blev saaledes tidlig rustede til dette Livs Kampe, hvilket senere kom os alle fortræffelig tilgode.

Engang gif vort Potetesfad itu, og da det netop var Marked, kjøbte min Fader paa Moders Bon strax et nyt Fad, som han satte paa Bordet med de Ord: „Dette Fad har vor Herre specielt ladet gjøre for os; ser blot, Born, hvad der staar indeni det!“

I Fadet stod det Bibelsprog: „Fader Eder noies med det, I have“.
(Ebr. 13, 5.)

Vi Søskende har ikke havt nogen let Livsvei; i vor Ungdom især har vi maattet finde os i at blive trykkede og trængte, ja vel endog puffede; da vi ikke var blødagtige, men tværtimod haardsføre, har vi imidlertid uforsagt slaet os igjennem alle Trængsler, og nu gaar det os, Gud være takket, alle meget godt. Tre af os har allerede faaet Lov til at indgaa til den evige Hvile, og dem gaar det naturligvis bedst; men ogsaa vi andre fire har Grund til at love og takke Gud. Min ældste Søster er gift her paa

Stedet med en velhavende Kjøbmand; hun har Børn og Børnebørn, og hendes trivelige Figur, saavel som hendes venlige runde Ansigt udtrykker den høieste Grad af Velbære. En Broder lever over i Amerika; ogsaa ham gaar det nu, efter en haard Kamp, meget godt; han har Hustru og Børn og en blomstrende Forretning. Min yngste Broder, opkaldt efter min Fader, Johan Kaspar, er, ligesom han var, Cantor ved Ansgariuskirken her. Indtægterne ved dette Embede er blevne bethdelig forhøiede siden min Faders Død, saa min Broder kan leve uden Næringsforger, skjønt ogsaa han har en stor Børneskole.

Af hans Børn er navnlig mine to Nieceer, Marie og Anna, vorede fast til mit Hjerte. De er Tvillinger, og jeg har staaet Fadder til dem begge. De er nu tyve Aar gamle. Deres Navne har de et Indfald af mig at takke for. Da de som Tvillinger hører sammen paa en ganske særegen Maade, ja, da de paa en vis Maade er Et, saa syntes mig Navnene Marie og Anna, som, udtalte sammen, danner et Navn — Marianne — at passe fortrinlig for dem.

II.

Min første Udflygt i Verden.

Da jeg var 16 Aar gammel, blev min Fader angreben af en hidsig Feber og døde efter 8 Dages Sygdom. Vi var saaledes faderløse. Vore Finantser var ikke i den bedste Forfatning; min Moders ubethdelige Enke-Pension strakte neppe til for hende og begge de yngste Søstende. Min Broder Johan Kaspar var dengang endnu ikke aarsgammel.

Min ældste Søster og jeg skulde nu bort til Fremmede og selv for tjene vort Brød, — saaledes bestemte vor Formynders det. „For de tre Brødre maa Gud i Himmelen skaffe Raad, jeg ved ikke noget“, tilføjede han.

Og den store, barmhjertige Gud vidste og skaffede Raad. Der fandtes snart flere Familier, som var beredvillige til at træde i Forældres Sted for de stakkels faderløse Gutter. Saaledes beholdt min Moder blot begge de yngste Børn. Derhos rørte Gud en velstaaende Kjøbmands Enke saaledes, at denne venlig antog sig min Moder og dækkede Husets Mangler med sin Overflod. Min Moder levede kun nogle Aar; men i disse manglende hun hverken deltagende Kjærlighed eller Føde og Klæder.

Enkernes og de Faderløses Lod her paa Jorden er som oftest sorgelig; bliver Forsørgeren og Familiens Bestyrter taget bort, saa er de ikke sjelden som en Hjord uden Hyrde, som en Have uden et beskyttende Hegn. Dette ved vor hjære Herre Gud, og derfor beklender han sig i sit Ord saa udtryffeligt til denne Stand og omgiver den ved sine Forjættelser som med en Mur, naar han siger: „I skulle ikke plage nogen Enke eller Faderløs,

Derfom du plager dem, og de (da) raabe til mig, da skal jeg visseligen høre deres Raab." (2. Moseb. 22, 22. 23).

Dette Skriftsted bevæger endnu mit Hjerte, saa ofte jeg læser det. Og føier jeg hertil, hvad der staar skrevet i Ps. 10, 14. og Ps. 146, 9.: „Du, du har været de Faderløses Hjælper! — Herren bevarer de Fremmede, han opreiser Faderløse og Enker", saa ser jeg min Guds Forjættelser befuldret ligesom med et dobbelt Segl.

Ogsaa paa mig og mine Søskende har Herren stadfæstet sine Forjættelser. Ligesom vi paa den ene Side tilfulde følte den Nød og det Tryk, som ledsager den Faderløse, saaledes fik vi ogsaa steds paa den anden Side erfare Guds naadige Bistand. Herren lader vel ofte den synke, men dog aldrig gaa under, som forlader sig paa hans Barmhertighed.

Pasfende Posten blev fundne for mig og min Søster. Hun skulde komme til nogle gamle børnløse Folk, jeg til en ugift gammel Dame. Min Søsters Hærfab boede paa Landet nogle Mile herfra, midt i den lille By X., sex Mile herfra. Vi skulde tiltræde vore Posten paa en og samme Dag.

Aftenen før vor Afsted fra Fædrenehuset var meget sørgelig; min Moder var syg, og vi Børn sad omkring hendes Seng og græd.

Førend vi for sidste Gang lagde os til Hvile i Hjemmet, læste min Søster høit den 42de Psalm: „Ligesom en Hjort skriger efter Vandstrømme, saa skriger min Sjæl til dig, o Gud!" Fandt vore Sjæles Bedrøvelse og Angst sit Udtryk i dette første Vers, saa gjød derimod det tolvte med sin kostelige Troesforvisning nyt Mod og Haab i vore forsagte Hjerter: „Vi efter Gud; thi jeg skal endnu takke ham; thi han er mit Ansigtis megen Frelse og min Gud!"

Dette Vers har ogsaa senere i utallige Tilfælde bevist sin trøstende Kraft paa mit Hjerte.

Da jeg den følgende Morgen tog Afsted fra min Moder, kunde hun for Graad ikke sige noget mere, end disse Ord: „Vi efter Gud, mit Barn!"

Disse Ord er tillige hendes Testamente til mig. Jeg fik ikke se hende igjen. Jordisk Guds kunde min Moder ikke efterlade os; men disse Ord har været af større Værdi for mig, end Sølv og Guld.

Det var paa en kold, uvenlig Aprilmorgen, at jeg reiste ud i Verden. Jernbaner kjendte man den Gang endnu ikke. Til den lille By X. hjorte rigtignok to Gange om Ugen en Postvogn; men dette Befordringsmiddel, saa saa Besvæmmeligheder det end bød, gjaldt dog for Noget, som kun bemidlede Folk kunde betjene sig af og kunde saaledes ikke komme i Betragtning for mig. Naar de mindre Bemidlede skulde ud at rejse, maatte de søge sig en saakaldet „Fragtleilighed", som hyppig tilbød sig paa Grund af de mange Fragtvogne, som kom herigjennem. En saadan „Fragtleilighed" mangtede rigtignok endnu mere end Postvoognen enhver Besvæmmelighed, men da den kun kostede en Ubetydelighed, var den let overkommelig for Enhver.

Smød en meget ringe Godtgjørelse var en Saltfragtmand villig til at tage mig og mine faa Eiendele med til X., hvorhen han førte en Gang ugentlig. Min lille Ruffert blev sat op paa Saltkæset, og jeg opfordret til at tage Plads ved Siden af Fragtmanden paa et Bræt, som var lagt tværs over Vognen.

Der sad jeg nu indhyllet i min lille, tynde Raabe og reiste alene ud i den store, ubekjendte Verden. Over mig havde jeg den graa Himmel, som gav sin Stemning Luft i enkelte Regndraaber, ved Siden af mig den tause Fragtmand og indeni mig en meget stor Sørgmodighed!

Veien herfra til X., som man nu pr. Jernbane tilbagelægger i en god Time, tog den Gang syv til otte Timer, iberegnet de nødvendige og unød- vendige Ophold i de forskjellige Værtshuse.

Men ogsaa disse Timer, saa lange de end blev mig, fik en Ende; Taarnet i den lille By X. dukkede op foran os, og snart derpaa raslede vi hen over den ujævne Brølægning. Fragtmanden, med hvem jeg efterhaanden under den lange Rejse var bleven noget mere kjendt, og som ved Frokosten undervejs endog havde budt mig en liden „Hjertestyrkning“ af sin Brændevinsskaffe, — som dog med Lat blev afflaet af mig, — tilbød sig at føre mig hen til den gamle Dames Bolig. Vi standsede, jeg steg af, Fragtmanden satte min lille Ruffert ned af Vognen, ønskede, at det maatte gaa mig vel, løftede lidt paa sin lodne Hue og førte bort. (Mere.)

Forstjellige Slags Notitser.

Af Planeterne er Venus, Mars, Jupiter og Saturnus meget fremtrædende blandt Stjernerne og vise sig altid enten Morgen eller Aften. Venus er Morgenstjerne i denne Tid og vil vedblive at være det indtil 2den December; Saturnus er Morgenstjerne til Aarets Udgang. Mars og Jupiter er Aftenstjerner; den første vil vedblive som saadan til Aarets Udgang, den sidste til 10de Oktober.

— Massa blev af Rusland overdraget til de Forenede Stater den 20de Juni 1867.

— Her i Amerika blev Bomuldstræet først dyrket i Virginia 1621; Udførsel af Bomuld begyndte i 1747.

— Løse Brevfontolutter begyndte man først at bruge i 1839.

— I Virginia begyndte man med Glasfabrikation i 1615 og i Massachusetts i 1639.

— Et Slags Blyanter skal man allerede have brugt i det første Aarhundrede af vor Tidsregning (Aar 50).

— Brugen af Staalpenne skal skrive sig fra 1803 og af Guldpenne fra 1825.

— Orgler skal man have haft allerede i 755; i England 951.

— Militærstolen i West Point blev grundlagt ved en Kongresbeslutning af 16 Mars 1802.

— Selskabet-Institutet i Annapolis begyndte sin Virksomhed til Uddannelse af Søofficerer den 10de Oktober 1845.

— Man tror, at Chineseerne allerede 120 Aar før vor Tidsregning har fabrikeret Papir af Silke; de skal have gjort Papir af Træfibrer saa tidligt som 651 eft. Chr., af Bomuld 711 og af Filler Aar 1085.

— Philadelphia er anlagt 1682 af Kvækeren William Penn; efter ham er ogsaa Pennsylvania opkaldt; sylvania betyder et Skovland.

— Grundlæggerne af Ny-England = Kolonierne („Pilegrimsfædrene“) landede ved Plymouth, Massachusetts, den 21de December 1620; deres Skib kaldtes The Mayflower, og den Første af Følget, som satte Foden paa amerikansk Grund, var en liden Pige ved Navn Mary Chilton.

— Sufferørrets Dyrkning her i Amerika begyndte først i Nærheden af New Orleans i Louisiana i 1751; syv Aar senere kom „Suffermøllen“ i Brug. Det er en Maskine, der knuser Kærene og udpresser Saften.

Gaade.

No. 268. (Logogryf).

4. 5. 3.

Jeg findes paa Markt og i dybeste Stove,
Men aldrig jeg saaes paa rullende Bøve,
Jeg strækker mig tidt forbi Træernes Rod
Og leder til Maalet din ilende Fod.

5. 3. 2.

I Jordens Dybder man mig finder,
Metallerne jeg sammenblader.
Du tidt mig saa som en Soldat,
Tilfods, tilhest i største Fart.
Jeg findes i en Kasserolle
Og hundom i en Vassebolle.

4. 2. 3. 5.

Uf, jeg gjør ondt, om i dit Kjød
Jeg gjøres, førend du er død.
Jeg gjøres kan i Træ og Pap,
I Brød og Ost, i Siltelap.
Jeg svider, koster ofte Blod,
Da kan du trænge alt dit Mod.

1. 2. 3. 4. 5.

Jeg er vel liden, men som Lyn
Kan jeg blinke for dit Syn.
Tag mig ei med bare Hænder;
Jeg er stærk, ja, jeg dig brænder.
Jeg er liden, men har Magt,
Hver har jeg ødelagt.

(For Ungd.)

Ann. Opløsning paa No. 267 er indsendt af D. A. Wisnejs, Hidsjon, D. L. Indkom efter at No. 12 var trykt.

Rebus No. 18.

ret gode n n n n n n n n g g

(XX.)

Jndhold: Skolelæreren og hans Søn. — Fra Alumni = Foreningen. — Uds fra Oven. — Forskjellige Slags Notitser. — Gaade. — Rebus.

R. F. B. Portman,
JUSTICE OF THE PEACE,
ATTY. AT LAW, NOTARY, REAL ESTATE.

Office over Klopps Drug Store, DECORAH, IOWA.

C. R. WILLETT.
N. WILLETT.

ESTABLISHED
A. D. 1857.

Willett & Willett,

ATTORNEYS AT LAW,
DECORAH, — — — — — IOWA.

H. P. JOHNSON, Sadelmager.

handler med
Sadler, Svøber, Bidfler etc.,
forfærdiger i sit eget Værksted efter Bestilling alle Slags Puder, Sæleringe etc.
Decorah, — — — — — Iowa.

RUTH BROTHERS,

DECORAH, IOWA,

handler med Stangjern, Spiger og Glas, Køge- og Kaffelovne samt
Kobber- og Blikvarer, Gaardsredskaber og Værktøj, Bygningsmaterialier,
saasom Vinduesglas, Døre, Blinds, Bygningspapir, Blyhvidt og Nie.
Kobber- og Blikvarer repareres. Tagrender forfærdiges til billige Priser.

C. C. COOK Optikus og Uhrmager, har tilsalgs Brillen de bedste
i Handelen. Pomme- og Stue-Uhre repareres smukt.
Tæt ved Post Office, Decorah, Iowa.

Afhandlinger og Fortællinger (6 ældre Hefter af „For Hjemmet“),
sendes for 25 Cts. (halv Pris); **Soldatvisen** og den gyldne **ABC** (to
ældgamle kristelige Folkesange) i et lidet Hefte, 10 Cts. Adresse:
R. Thronson, Box 1014, Decorah, Iowa.

J. T. RELF.

PHOTOGRAPH,

handler med Kammer, Lister, Albums, Friels-Indsatninger, Stereoskop-Billeder etc
Gamle Billeder kopieres.

Smaa børn fotograferes ved den nye Methode langt hurtigere end før. Alle mine Negativbilleder retoucheres af den udmærkede Retuschør, Hr. Eugene Austin. Uslæg mig et Besøg. Mit Galleri er over Montgomerhs Drugstore,
Decorah, Iowa.

S. O. Wilson, MERCHANT TAILOR,

ALL WORK GUARANTEED.

Water Street,

Decorah, Iowa.

John T. Baker,
LIVERY and FEED STABLE,

Corner of Washington and Main Streets by the Bridge,
DECORAH, — — — — — IOWA.

For **GANG SAWED LUMBER** and
North-Western **Barb Wire**

—Go to—

Ed. Riley, FLEMMINGS LUMBER YARD,
On Lower Broadway, - - Decorah, Iowa.

L. M. ENGER,
CITY : SHOE : STORE,

handler udelukkende med

Skotøi. Godt Assortment.

Forespørgsler pr. Post besvares hurtigt. — Lettere Varer kan sendes i Posten.

☞ Varer af større eller mindre Vægt kan sendes C. O. D. pr. Express, naar man opgiver Express Office.

Med Ordres maa følge nøiagtigt Maal af Fodens Længde og Bredde i Lommemaal.

Adresse: **L. M. Enger,**

Decorah, Iowa.

C. H. JENNISH & SON,

-† DEALERS IN -†-

Woods Binders, Reapers and Mowers,

AND ALL KINDS OF FARM IMPLEMENTS.

Corner Washington St. & Broadway, - - - DECORAH, IOWA.

K. I. HAUGEN.

Dealer in

GENERAL MERCHANDICE,

Decorah, - - - Iowa.

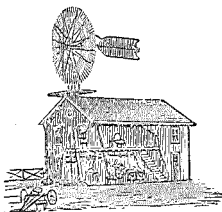
Decorah Business College

tilbyder et omfattende praktisk Kursus for \$30.00 (Terminens Længde efter Enhvers Behov). Man kan begynde naarsomhelst hele Aaret igjennem, og Skolen har ogsaa en Klasse for Damer. Bestyreren er en Bogholder med 35 Aars Praxis. Skolens 9de Aars - Cirkulær sendes til Enhver, som derom henvender sig til Bestyreren

JOHN R. SLACK.

Iver Larsen
 følger udelukkende for Kontant og handler med
DRYGOODS, NOTIONS,
 Færdiggjorte Klæder,
 Hatte, Huer, Stovler, Sko, Kolonialvarer, etc. etc.
 I Brødrene Gulliksons forrige Store.
Decorah - - Iowa.

A. C. Smith, M. D.,
Dien- og Dre=Læge.
 DULUTH, - - MINNESOTA.

Halladay's Standard Geared & Pumping
WIND MILLS.
 Feed Mills, Pumps of all Kinds,
 Gas and Steam Fittings.
 Satisfaction Guaranteed.
A. A. CHANDLER,
 DECORAH, - - - - - IOWA.

Established

A. D. 1856

PIONEER DRUG STORE,
 OF WINNESHEIK COUNTY.
E. I. Weiser, Druggist.

Drugs, Medicines, Paints, Oils, Wall Papers, Books etc.
Decorah, - - - Iowa.

Synodens Boghandel

er forsynet med Bibler, Nye Testamenter, Psalmebøger, Skolebøger, Andagtsbøger og anden kristelig Litteratur. Katalog sendes frit.

Bogbinderiet anbefaler sig til Indbinding af Bøger, Tidskrifter etc., saavel i finere som simple Bind.

Adresse: Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa.

E. D. Johnson,
ATTORNEY AT LAW,
 Office over Winnesheik County Bank, - - - Decorah, Iowa.

G. I. Wendling,

forfærdiger

Kaleschevogne og Buggier
og forøvrigt alle slags Hjøretøier efter Bestilling.
Reparationer udføres.

Verkstædet paa Hjørnet af Washington St. og Broadway.

Decorah, Iowa.

ST. OLAF'S SCHOOL,

En lutherisk Højskole for Gutter og Piger,
Northfield, Minnesota.

Nye Terminer begynder i April, September og November. Betalingen er \$30.00 for Skoleaaret (10 Maanedes) og for en Termin i Forhold. Koft billig. Nærmere Underretning faaes ved Henvendelse til Bestyreren

Th. N. Mohr, Northfield, Minn.

Decorah Sparebank.

Kontor i First National Bank.

Incorporeret under Statens Love i August 1873.

Subskriberet Kapital	- - - - -	\$50,000.
Indbetalt Kapital og Overskud	- - - - -	50,000.

Henfigten med denne Indretning er at hde Haandverkere og Arbeidere et trygt Opbevaringssted for deres opsparede Fortjeneste og vise Farmere og Andre, som have Penge tilovers, en Maade, hvorpaa de kan have en sikker Indtægt af dem uden den Noie at haandtere forskjellige Slags Vaerdipapirer.

Rente bærende Indskudsbeviser og rentebærende Bankbøger udfærdiges, og specielt gunstige Betingelser tilbodes Trusteier, Formændere og Andre, som har Andres Penge at tage vare paa. Penge udlaanes og Papirer med utvivlsom Sikkerhed kjøbes.

Jas. S. Gaston, Præsident. C. E. Dickerman, Vicepræsident.
T. W. Burdick, Kassefører, D. F. Thompson og S. W. Matieson, Direktører.
Geo. D. Gardner, Assistent Kassefører.

10 celdre Bind af „For Hjemmet“,

(120 Hefter med sammenhængende, udoalgt Læsning) sendes portofrit for \$7.50. 6 Bind for \$5.00.

1 Bind for \$1.00.

Adresse:

R. Thronsen, Decorah, Iowa.

U n m. Ved et Bind forstaaes 12 Hefter. De Bind, som for Tiden kan staaes, er 18de samt 20de til 30te.

F. N. EGGE,

Smedeverksted, Water Street, lidt Vest for Woolen Factory, Decorah, Iowa.

Heftekoning, Reparation af Plouge og alle
Slags Gaardsredskaber,

samt Alt til mit Fag henhørende Arbeide udføres billigt og forsvarligt.